

Læserbreve, højst 100 ord, eller debatindlæg, højst 400 ord, sendes med navn, titel og postadresse til Debatedaktionen. Indlæg kan sendes som mail til debat@pol.dk

Vi bringer kun tekster alene sendt til Politiken. Redaktionen forbeholder sig ret til at redigere i indsendte tekster og til også at bringe teksterne på politiken.dk/debat

Kronikforslag på ca. 2.100 ord sendes med navn, titel og post-adresse til Kronikredaktionen. Indlæg kan sendes som mail til kronik@pol.dk På politiken.dk/leder kan man kommentere avisens ledere.

POLITIKEN
MODTOG I GÅR

39 læserbreve
og debatindlæg

3 læserbreve og debatindlæg
handlede om Tivoli

VIGGO HØRUP
(1847-1902)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884

EDVARD
BRANDES
(1847-1931)
STIFTER AF
POLITIKEN I 1884

Opinionsredaktør:
Per Michael
Jespersen

Debatredaktører
Mette Højbjerg,
Niels Nørgaard og
Tarek Omar

Jourhavende
Niels Nørgaard

Analyseredaktør
Anders Høeg
Lammers

Lederkollegiet
Kristian Madsen

Kronikredaktør
Christoffer Emil
Bruun

Redaktionschef
Anita Bay
Bundegaard

Debat
Rådhuspladsen 37,
1785
København V
Telefon, Debat
33 47 23 31
Telefon, Kronik
33 47 23 37
Fax
33 15 41 17

Tilværelsen speedes hele tiden op – men vi kan eller vil ikke stå af

Højhastigheds-samfundene er i en demokratisk krise, for politikerne og de finansielle markeder sætter nye dagsordner så hurtigt, at ingen kan følge med, endside nå at engagere sig. Det er svært at bryde accelerations-cirklen: Kritik, protester og politiske modbevægelser er nemlig tidskrævende.

TID

RASMUS WILLIG,
SOCIOLOG OG LEKTOR, RUC

HAR DU EN fornemmelse af aldrig at have tid nok, og når du har tiden, så foretager du dig noget andet end det, du har lyst til? Måske er du ramt af et trædemølle-syndrom – en oplevelse af at gå op ad en rulletrappe, der kører nedad.

TILVÆRELSEN SPEEDES hele tiden op. Alle rede før undfangelsen planlægger moderne forældre, hvordan deres børn kan lære hurtigt og komme to skridt foran deres jævnaldrende.

Og når graviditeten er på plads, spiser mange uhørt sundt. Nogle spiller endda klassisk musik, mens andre læser fremmedsprogede romaner for det, der endnu kun er et foster.

De forældre, som ikke er forud for deres børn karriere, er tyngt af skyld, fordi de ved, at deres børn kan blive de langsomme – dem, der bliver ladt i stikken.

Verdens nationer er blevet højhastigheds-samfund, som konkurrerer om at komme først på markedet med produkter og nye innovative ideer, der kan sikre dem en plads blandt de stærkeste nationer.

Sociologen Hartmut Rosa er en af de få, der har analyseret denne udvikling og i dag leverer en ny kritisk teori, der præcist og enkelt forklarer, hvorfor flere føler sig fremmedgjorte i en accelereret verden.

Hartmut Rosa tiltrådte i 2005 som professor i teoretisk sociologi ved Friedrich-Schiller-Universitet i Jena. Han er elev af Axel Honneth, som anses for at være den ledende tredje-generationsteoretiker fra Frankfurterskolen, der tæller navne som Theodor Adorno, Max Horkheimer, Herbert Marcuse og Jürgen Habermas.

Hartmut Rosa kan meget vel blive en af de førende fjerde-generationens kritiske teoretikere – og selv om han ikke skriver populærvidenskabeligt, skriver han mere tilgængelige sociologiske tekster, og at dømme efter de bragende klapsalver,

hans forelæsninger høster, kan han også prale af at være en fortræffelig forelæser.

Hans teori går i korte træk ud på, at der findes tre former for acceleration, der forøger samfundets hastighed.

DEN FØRSTE FORM er 'den teknologiske acceleration', der tæller områder som transport, kommunikation og produktion, som alle er blevet speedet voldsomt op. De europæiske storbyer er kun en time væk med fly, vi kan kommunikere via smartphones, e-mail, Skype eller andre medier i real-time, og der produceres varer i et tempo som aldrig før.

DEN ANDEN acceleration kaldes 'den sociale acceleration', der knytter sig til vores hæsblesende forsøg på at forøge antallet af muligheder og oplevelser. Ferien er her et oplagt eksempel på denne form for acceleration. Det er meningen, at vi skal slappe af og sætte vores hverdagsstempo ned, men ferierne er blevet oplevelsesferier, tæt pakket med programmer for både børn og voksne, der skal mætte fornemmelsen af ikke at gå glip af noget. Den nye adfærd fører til en ligegyldighed over for de steder, som besøges. De hurtige frekvenser tømmer oplevelserne for indhold.

DEN TREDJE FORM for acceleration er 'acceleration af livstempo', som dækker

over oplevelsen af, at man ikke har tid til alle gøremål. Det er svært at finde tiden til det, man gerne vil, fordi alting synes at gå hurtigere.

Højhastigheds-samfundene bevæger sig ikke i retning af klart definerede mål, men prøver i stedet at flygte fra den krise, som ændrer dem i nakken. Højhastighedsborgerne har ikke noget håb om en bedre fremtid for deres børn, men har en fornemmelse af at løbe stærkere for i bedste fald at kunne give deres børn den samme tilværelse, som de selv har haft.

Den voksende hastighed fører ifølge Hartmut Rosa til en forøgelse af fremmedgørende oplevelser. Flere oplever, at de er fanget i en trædemølle, har en følelse af at gå op ad en rulletrappe, der kører nedad, eller – som Hartmut Rosa kalder det – at befinde sig i en 'rasende stilstand'.

MAN KAN skrike ad verden, men der er ingen, der svarer – kun et stigende tempo, der tømmer livet for mening. Det er som at zappe igennem 100 tv-kanaler, selvom man har lyst til at slukke. Den nye type fremmedgørelse er frivillig og kendetegnet ved handlinger, man egentlig ikke har lyst til at udføre, men som man ikke kan lade være med at udføre. Vi har fornemmelsen af at have kortere tid til at læse en tyk bog og lægger den derfor fra os og køber i stedet en ny. Vi vil gerne ha-

Tegning: Mette Dreyer

Verdens nationer er blevet højhastigheds-samfund, som konkurrerer om at komme først på markedet med produkter og nye innovative ideer, der kan sikre dem en plads blandt de stærkeste nationer

ve tid til at lave ordentlig mad sammen med familien, men kan ikke finde tiden og køber i stedet et nyt køkken.

Borgerne i højhastigheds-samfundene investerer i tiden. Tid er nemlig blevet en knap ressource. Der er mere, der skal nås, men der er stadigvæk kun 24 timer i døgnet. Det skal kunne betale sig, når vi endelig tager os tid, for vi har hele tiden en fornemmelse af at tabe tid. Det paradoksale er, at jo rigere et samfund er, desto mere vil borgerne give udtryk for, at de ikke har en oplevelse af at have tid til at gøre, hvad de har lyst til.

Accelerationsregimet har totalitære tendenser, fordi det lægger et uhørt pres på borgernes frie viljer og deres handlinger. Ingen kan undslippe regimet. Alle må løbe stærkere. Den totalitære tendens ses også af det forhold, at det nærmest er umuligt at kritisere og levere alternativer. Problemet for de vestlige højhastigheds-samfund er, at de er fanget af accelerationen.

Det er svært at bryde accelerations-cirklen: Kritik, protester og politiske modbevægelser er nemlig tidskrævende, og investeringen i dem kan lede til en fornemmelse af, at det ikke kan betale sig. Højhastigheds-samfundene er i en demokratisk krise, for politikerne og de finansielle markeder sætter nye dagsordner så hurtigt, at ingen kan følge med, endside nå at engagere sig.

Europæisk hjælp til Thorning-Schmidt

FINANSPAGTEN

NIKOLAJ VILLUMSEN,
MF (EL)

FOR MIG ER det helt centralt at samarbejde med ligesindede partier og bevægelser uden for Danmark og jeg har især fulgt den seneste udvikling i Europas politiske landskab. I søndags befandt jeg mig til venstrefrontens valgfest i Paris, hvor deres præsidentkandidat, Melançon, indkasserede det bedste resultat for venstrefløjen i over 20 år.

VINDEREN AF første valgrunde blev den socialdemokratiske modstander af finanspagten, François Hollande, som forhåbentlig slår Nicolas Sarkozy i anden valgrunde. I så fald kan et af EU's kernelande altså starte en kurs mod venstre i begyndelsen af maj. Og ikke nok med det: I Holland har selvsamme finanspagt fået den borgerlige regering til at gå i opløsning.

I Holland har selvsamme finanspagt fået den borgerlige regering til at gå i opløsning.

Her står venstrefløjen også stærkt og er klare modstandere af finanspagtens nedskæringspolitik. Den voksende modstand mod finanspagten burde få de danske socialdemokrater og SF til at overveje, om deres parløb med den konservative tyske kansler Merkel nu også er den rette kurs.

Her under EU-formandskabet har Helle Thorning-Schmidt nemlig en enestående mulighed for at agere repræsentant for hele centrum-venstre i Europa. Hun kunne tage François Hollande på ordet og tage kampen op imod finanspagten. Det ville ikke bare være i tråd med hendes egne valgkampsløfter om at ville investere og ikke spare os ud af krisen – det ville også være en hånds-rækning til fagbevægelsen og centrum-venstre i EU, der lige nu kæmper mod nedskæringspolitikken.

VEDTAGER VI derimod finanspagten, bliver borgerlig nedskæringspolitik gældende lov, hvilket stensikkert vil betyde to ting: øget arbejdsledighed og forringet velfærd. Jeg mener, at Helle Thorning-Schmidt bør huske, at hun er socialdemokrat, hvad enten hun befinder sig i København eller i Bruxelles. Hvis hun vil gå investeringsvejen, hvilket hun bør, er et samarbejde i Europa om at bekæmpe finanspagten et helt oplagt sted at starte.

Jeg håber, at både Socialdemokraterne – og SF – i dag, når vi skal førstebehandle forslaget om dansk deltagelse i finanspagten i Folketinget, vil huske, at de ikke står alene i Europa, hvis de får modet til at sige nej til finanspagten. Jeg håber, at de vil huske, at de er blevet valgt til at investere os ud af krisen – ikke til at skære ned.

Sydkorea får (sandsynligvis) en kvinde som præsident

GLOBAL KOMMENTAR
FLEMMING YTZEN
ASIENEKSPERT

Datteren af den general, der loftede sit land ud af fattigdom, ser ud til at vinde næste præsidentvalg.

HVEM SKULLE nu have troet det? At et af Østasiens stærkt patriarkalske, kungfutianske samfund sandsynligvis får en kvindelig præsident, inden året er omme?

Park Geun-hye er 60 år og en personlighed med en usædvanlig skæbne. Begge hendes forældre blev dræbt under dramatiske omstændigheder, der står som uhyggelige milepæle i koreansk historie.

Faderen hed Park Chung-hee og var den generalmajor, der i 1961 tog magten ved et militærkup i det dengang udpinte og fattige land, som han på et par årtier forvandlede til en af Østasiens senere så legendariske tigerøkonomier.

I 1979 blev han myrdet af sin egen sikkerhedschef. Fem år tidligere var præsidentens hustru blevet dræbt af en nordkoreansk kugle, som var tiltænkt præsidenten. Det nordkoreanske terrormord på præsidentfruen betød, at Park Geun-hye som kun 22-årig blev den alternative førstedame i et land, som indlysende nok blev traumatiseret af begivenhederne. Hun fulgte siden sin kontroversielle fader i tykt og tyndt og oplevede på nærmeste hold, hvorledes det autoritært styrede land udviklede sig økonomisk i skyggen af en altid nærværende nordkoreansk militær trussel.

De færreste dengang havde troet, at præsidentens datter en skønne dag ville blive en mulig leder af et af Østasiens mest dynamiske demokratier, men det er denne rolle, der nu er inden for rækkevidde. Da sydkoreanerne for et par uger siden gennemførte parlamentsvalg, lig-

nede Park Geun-hye ellers en taber som leder af det konservative regeringsparti, der indtil det sidste stod svagt i meningsmålingerne. Efter en valgkamp, der var spækket med skandaler om ulovlig aflytning af politiske modstandere og talrige korruptionsanklager mod præsidenten Lee Myung-baks inderkreds, lykkedes det overraskende for partiet at genvinde et knebent flertal i parlamentet med 152 ud af 300 mandater.

EFTERSOM FORFATNINGEN kun giver præsidenten mulighed for at regere i én femårig periode, genopstiller Lee ikke, og den eneste sandsynlige arvtager i partiet er Park Geun-hye, 'kvinden, der aldrig har giftet sig, og som derfor ikke korrumperes af slægtninge', som en kommentator har formuleret det.

Længe før forårets valgkamp demonstrerede hun sine evner som reformator. Regeringspartiet fik på hendes initiativ nyt navn (fra det Store Nationale Parti til Nye Grænser-partiet), hun udfordrede præsidenten ved at kritisere hans nære forbindelser til landets tungeste erhvervsvirksomheder, og hun talte med

At magten går i arv i koreansk politik, er hidtil kun kendt fra det stalinistiske Nordkorea. Broderfjenden i syd ser nu ud til at følge et mønster, der ligner, men på demokratiets vilkår

empati om de voksende uligheder i det koreanske samfund. Hun har bevist sine evner som politiker gennem mere end en halv snes års erfaring som et arbejdsomt parlamentsmedlem.

MEN HUN er datter af en general, der regerede diktatorisk i næsten 18 år, og gør denne familiære arv så en forskel? En analytiker, Ahn Byong-jin, der er forfatter til bogen 'Park Geun-hye-fænomenet', kommer med denne interessante karakteristik af damen:

»Hun er delvis en Bismarck og delvis en Evita Peron. Som sin far vil hun være en stærk og handlekraftig leder, som tager hånd om landets og befolkningens problemer, men hun viser også ægte bekymring for de sager, der bekymrer folk.«

Utvivlsomt er der millioner af konservative sjæle, der i Park Geun-hye ser en skikkelse, der som hendes far kan mobilisere en national vilje til at stå sammen om fælles mål. Hun fremstår som en moderne asiatisk socialkonservativ leder på et tidspunkt, hvor landet har brug for netop en af den slags. Sydkoreas genrejsning efter finanskrise-

sen har ikke skabt overbevisende mange arbejdspladser. Derfor taler Park nu så meget om sociale velfærdsforanstaltninger, at hun lyder som en centrum-venstre politiker, der kunne have trådt barneskolen i Vesteuropa. Ikke overraskende: Hun nåede et par års universitetsophold i Frankrig, inden hun fik officielle pligter efter moderens død.

AT MAGTEN går i arv i koreansk politik, er hidtil kun kendt fra det stalinistiske Nordkorea. Broderfjenden i syd ser nu ud til at følge et mønster, der ligner, men på demokratiets vilkår. Hvad mon nordkoreansk propaganda vil sige om den sag?

Op til det nylige parlamentsvalg viste alle meningsmålinger, at den sydkoreanske befolkning ønsker en blødere linje over for den nordkoreanske atomafpresning. Kan Park Geun-hye vise forhandlingsvilje over for det regime, der slog hendes mor ihjel?

Hun får brug for mere end almindelige diplomatiske evner, hvis hun vinder embedet til december.

En jernlady med empati, om man vil. flemming.ytzen@pol.dk